

met andere houtsoorten is deze eik niet geschikt. In meer zuivere groepen van Amerikaanschen eik wordt de bovengrond hard en gesloten.

Op verschillende bezittingen zijn hier in Twente nog wel in groepjes en als vrijstaande exemplaren exoten geplant, terwijl bij de weinige jongere bebosschingen ook de lariks meer is en wordt gebruikt naast meer zuivere beplantingen van fijnspar.

Op de bezittingen, welke wij zullen bezoeken bestaat de grond v.n.l. uit zand en komt in de oudere bosschen de groveden als hoofdhoutsoort voor, terwijl we op de namiddag-excursie in de Lutte leemhoudende gronden met overwegend loofhout zullen aantreffen.

De route tijdens de excursie is zoo gekozen, dat U gelegenheid hebt, iets te zien van het „oude en het nieuwe”, dat ik in den aanvang noemde.

Bij Usselo passeeren we de oude esch en de oude erven, daarna gaan we langs den rand van de stad met de moderne arbeiderswijken en met op korten afstand het Twentsche landschap.

Ter weerszijden van den straatweg naar Oldenzaal passeeren we buitenplaatsen, waarvan ik slechts noem: „t Stokhorst”, „Welna”, „t Bouwhuis” en „t Amelink”.

In Oldenzaal wordt direct rechts afgeslagen en gaat de route via de Haarweg langs „t Kalheupink” en „Scholtenhaer” naar het Zwaantje.

Van de te bezoeken bezittingen ontvangt U nog een afzonderlijke beknopte beschrijving, met nader aangeduide bijzonderheden.

EXCURSIE NAAR HET BUITENGOED „HET STROOT” EN HET „HOF TE BOEKELO”

door

A. H. VAN HEEK.

U zult morgen een excursie maken naar „Het Stroot” en het „Hof te Boekelo” en zijt waarschijnlijk geïnteresseerd, daarover vooraf eenigszins ingelicht te worden.

U komt dan allereerst op „Het Stroot”, vroeger een gewaard Erve in de Marke Tweekelo, welks geschiedenis tot ca. 1300 teruggaat.

Omstreeks 1810 kwam het in het bezit van mijne oudtante Mevrouw Roessingh Udink-Van Heek, die den aanleg heeft verzorgd, (later telkens gewijzigd) en uit welke tijd het opgaand geboomte stamt.

Men moet zich den toestand toen der tijde zoo denken, dat om de boerderij eenige weiden en wat bouwland lagen, terwijl de rest bestond uit heide en niets dan heide.

In het jaar 1865 kocht mijn Vader, de heer G. J. van Heek, de bezitting van de Erven Roessingh-Udink en hij voegde door aankoop aan het oorspronkelijk bezit vrij belangrijke stukken gronds toe.

Deze werden bijna alle gecultiveerd, gedeeltelijk in weiden en voor de rest tot bosch. De resultaten zult U tijdens de excursie kunnen constateeren,

De poort, die bij den ingang van „het Stroot” is opgesteld, stamt van het Huis te Hengelo (eng verbonden met het geslacht der Mulerfs) en moet dateeren uit het begin der 17e eeuw.

Vóór 1902 stond deze bij Hotel „De Klomp” te Enschede, ze werd in dat jaar naar Tweekelo overgebracht.

Zooals bekend, bevindt zich in een gedeelte van den Twentschen bodem een oerlaag, die nadeelig is voor den boomgroei, althans wanneer deze niet gebroken is. Nu werd daaraan eertijds geen aandacht besteed, met het gevolg aanvankelijk kwijnende bosschen. Het merkwaardige echter is, dat de dennen, ouder zijnde — want het gaat hier bijna uitsluitend om den groven den — zich restaureeren en mogelijk de oerlaag doorbreken.

Het hoog opgaand dennenbosch langs den provincialen weg, hetwelk meer dan 100 jaren oud is, zal waarschijnlijk door den oorspronkelijken eigenaar uit zaad gewonnen zijn. De onregelmatigheid van den stand der boomen ten opzichte van elkaar wijzen er op en bovendien werd vroeger bijna uitsluitend gezaaid, niet geplant.

In den loop der jaren is voor onderpoot gezorgd, aanvankelijk vooral veel zilverspar, hetgeen een mislukking is geworden, daar zilverspar niet wilde gedijen op zandgrond, zoodat bijna alle sparren moesten worden verwijderd. Ze leidden een kwijnend bestaan, kregen doode koppen, terwijl de stammen met schimmel bedekt werden.

Verder is met beuk gewerkt en fijnspar, later veel met groene douglas en op sommige plekken met *Abies Veitchii*. De douglas doen het buitengewoon goed, ook de *Abies Veitchii*, fijnspar minder goed.

Bij hun bezoek aan „het Stroot” zullen de excursionisten de opmerking maken, dat er te veel eenzijdig naaldhout als onderpoot is gebezigd. De verklaring hiervoor ligt in het verlangen, „het Stroot”, hetwelk winter en zomer bewoond wordt, vooral beschut te houden en het wild voldoende dekking te geven.

Eertijds is er in de bosschen niet genoeg gedund en wat in dit opzicht vroeger verwaasloosd is, valt niet ten volle te herstellen.

Ook thans zou er nog meer zorg aan de bosschen besteed kunnen worden, evenwel men komt jammer genoeg met de jaarlijksche verzorging niet geheel rond. Er blijft bijna steeds eenige achterstand.

De oude beukenallee, evenals het andere opgaande hout (dateerend uit den tijd van den aanleg van „het Stroot”), welke laan in eene lus om het huis loopt, had 30, 40 jaren geleden gedund moeten worden, hetgeen thans niet meer mogelijk is. Sedert eenige jaren worden de boomen door kunstmest geholpen met uitstekend resultaat.

Grootte van de bezitting „het Stroot” ca. 90 ha.

Van „het Stroot” begeven wij ons naar het „*Hof te Boekelo*” op ca. 3 km afstand.

Deze Havezathe kan wijzen op een belangrijk verleden. Eenmaal zetelden er de Ripperdas en de Mahonys, van wie de meest bekende Unico Ripperda, Drost van Twenthe.

Het oorspronkelijk Kasteel is in de achttiende eeuw door een eenvoudige deftige behuizing vervangen, welke laatste in 1818 werd gesloopt.

De mooie breede Hoflaan, beplant met vier rijen boomen (Eik en Beuk), meer dan 100 jaren oud, herinnert aan vroegere glorie, terwijl de voormalige huisplaats wordt aangegeven door buiten- en binnengrachten, die hier en daar zijn dichtgegroeid.

Eene verbinding met de Boekelosche beek zorgde voor het op peil houden van het water in de grachten.

Het geheel is omringd door hoog opgaand hout.

In het z.g. Mastbosch (ca. 80-jarig hout), hetwelk U na

een korte rust op de boerderij van het „Hof te Boekelo” zult zien, ligt een charmante vijver, die waarschijnlijk vroeger door de Heeren van Boekelo voor eendenkooi werd gebruikt.

In het jaar 1822 kocht mijn grootvader de heer H e l m i g v a n H e e k een gedeelte van de Boekelosche eigendommen, waaraan hij en later zijn zoon, de heer G. J. v a n H e e k verschillende terreinen toevoegde.

In tegenstelling met „het Stroot”, hetwelk vóór 1810 in de heide moet hebben gelegen, heeft het „Hof te Boekelo” eertijds uit veel bosch bestaan. Zoo kan schrijver zich nog herinneren, dat zijn Vader den opstand van groote bosschen (zwarte dennen) verkocht, van welken verkoop hij te laat berouw kreeg. De toen kaal gemaakte terreinen vertoonden thans weer goed opgaande grove den en uit eikenhakhout flink gegroeide eiken.

De nabijheid van een beek was voor den vorigen eigenaar aanleiding een groot heideperceel, bij het „Hof te Boekelo” gelegen, als vloeuweide aan te leggen.

De meer dan 20 ha groote weiden werden in herfst en voorjaar bevloed met een matig resultaat, lang gras zonder voedingswaarde.

Dit complex is thans veranderd, gedeeltelijk in koeweide, gedeeltelijk in plantsoen.

Evenals op „het Stroot” is er in Boekelo veel douglas als onderplant gebruikt, terwijl er in de laatste jaren naar gestreefd is, hierin meer variatie te brengen, (beuk, hagebeuk, tamme kastanje, lijsterbes, lariks, krentenboompjes, berk, eik, etc.).

Zoowel op „het Stroot” als te Boekelo zijn dit jaar voor het eerst op zeer beperkte schaal proeven genomen met een kalkbemesting, daar waar de grond uitermate arm leek (Cilikakalk).

De storm van Borculo op 10 Augustus 1925 heeft de bosschen van „het Stroot” en Boekelo hier en daar sterk geteisterd. Zoo is de orkaan dwars over het woonhuis gegaan, zonder dit te beschadigen. Des te meer schade in de bosschen. Veel van de onderplant dateert in verband daarmee uit den herfst 1925.

Het plantmateriaal is toen bijzonder goed aangeslagen omdat de herfst 1925 en het voorjaar 1926 erg vochtig zijn geweest.

Grootte van Boekelosche bezitting ongeveer 120 ha, waaronder 5 boerderijen.

Aan het einde van deze korte uiteenzetting spreekt onderschrijver de hoop uit, dat de deelnemers een genotvolle dag zullen doorbrengen.

Mogen zij, thuis gekomen zijnde, een aangename herinnering behouden aan ons zoo dierbare Twenterland.

20 Mei 1938.